

МІСЦЕ ІНВЕСТУВАННЯ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Необхідною умовою прибуткової діяльності будь-якого підприємства є правильна і раціональна організація його фінансів. Для того, щоб успішно функціонувати на ринку кожне підприємство зобов'язане формувати, розподіляти і використовувати фонди грошових коштів, обґрунтовано залучати зовнішні джерела фінансування. В ринкових умовах, коли в Україні відбуваються структурні зміни в економіці, особлива увага приділяється оцінці фінансових результатів. В останній час значення фінансового забезпечення і процесу управління ним значно зросло, так як швидкоплинні процеси в економіці вимагають від підприємств розширеного відтворення, оновлення процесу виробництва та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Вагомий внесок у дослідження проблем фінансового забезпечення підприємства зроблено вітчизняними та закордонними вченими (економістами). Проблема теорії, методології і практики фінансування розвитку підприємства присвячено праці О. Амоша, О. Алимов, М. Герасимчук, М. Іванов, О. Орлов, В. Хобта, М. Чумаченко а також М. Djonk, L. Gitman, R. Kotter, F. Modigliani, C. Mayer, E. Rid, P. Rouze, W. Sharpe.

На сучасному етапі розвитку економіки більшість вітчизняних суб'єктів господарювання відчують гостру потребу у фінансових ресурсах. Пошук способів фінансування діяльності підприємств не повинен обмежуватися загальновідомими джерелами, адже важливо використовувати увесь існуючий вітчизняний досвід. В табл. 1 проаналізовано особливості основних джерел залучення додаткових фінансових ресурсів, зокрема: кредитування, інвестування, бюджетне фінансування.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика джерел фінансування підприємств

Критерії порівняння	Інвестування	Бюджетне фінансування	Кредитування
Обсяги	Визначаються інвестором, залежить від потреб реалізації проекту	Визначаються бюджетними установами різних рівнів, в залежності від об'єкта бюджетного фінансування	Визначаються позичальником, в межах встановленого ліміту банком
Призначення	Цільове використання згідно інвестиційного проекту	Цільове використання згідно державної програми розвитку	Цільове використання згідно кредитного договору
Фінансові інструменти	Інвестиції	Трансферти (субсидії, дотації, субвенції)	Кредит
Умови залучення	1) цільовий характер; 2) дохідність;	1) цільовий характер; 2) безповоротність; 3) безвідплатність основної частини бюджетних асигнувань.	1) цільове призначення позички; 2) строковість передачі коштів; 3) платність користування коштами; 4) поверненість коштів в повному обсязі.

Бюджетне фінансування – сукупність грошових відносин, розподіляються і використовуються для фінансування розвитку суб'єктів господарювання на проведення заходів, передбачених бюджетом. Зокрема, бюджетом передбачено фінансування таких заходів: утримання державних установ; реалізація державних освітніх програм; допомога для потреб освіти органам місцевого самоврядування.

Щодо кредитування, як механізму фінансового забезпечення, то кредит є найпростішим способом отримання коштів, хоча і найдорожчим.

Ще одним методом, що дозволяє підприємству залучити кошти із зовнішніх джерел є інвестування. Інвестиції являють собою вкладення грошових, матеріальних та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання або досягнення більшого прибутку, які у сукупності забезпечують безперервність процесу розширеного відтворення, та (або) отримання соціального ефекту.

За даними Держкомстату у 2017 році в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу вкладено 1630,4 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зокрема, найвагомішими обсягами надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність – 26,1 % та підприємств промисловості – 27,3 %. До таких основних країн-інвесторів належать Кіпр – 25,6 %, Нідерланди – 16,1%, Російська Федерація – 11,7 %, Велика Британія – 5,5 %, Німеччина – 4,6%, Віргінські Острови (Брит.) – 4,1 %, і Швейцарія – 3,9 %.

Щодо капітальних інвестицій, то провідними сферами економічної діяльності їх у 2017 році є: промисловість – 33,1 %, будівництво – 12,3 %, сільське, лісове та рибне господарство – 14,0 %, інформація та телекомунікації – 4,1 %, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,0 %, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 8,7 %, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 7,4 % (рис.1).

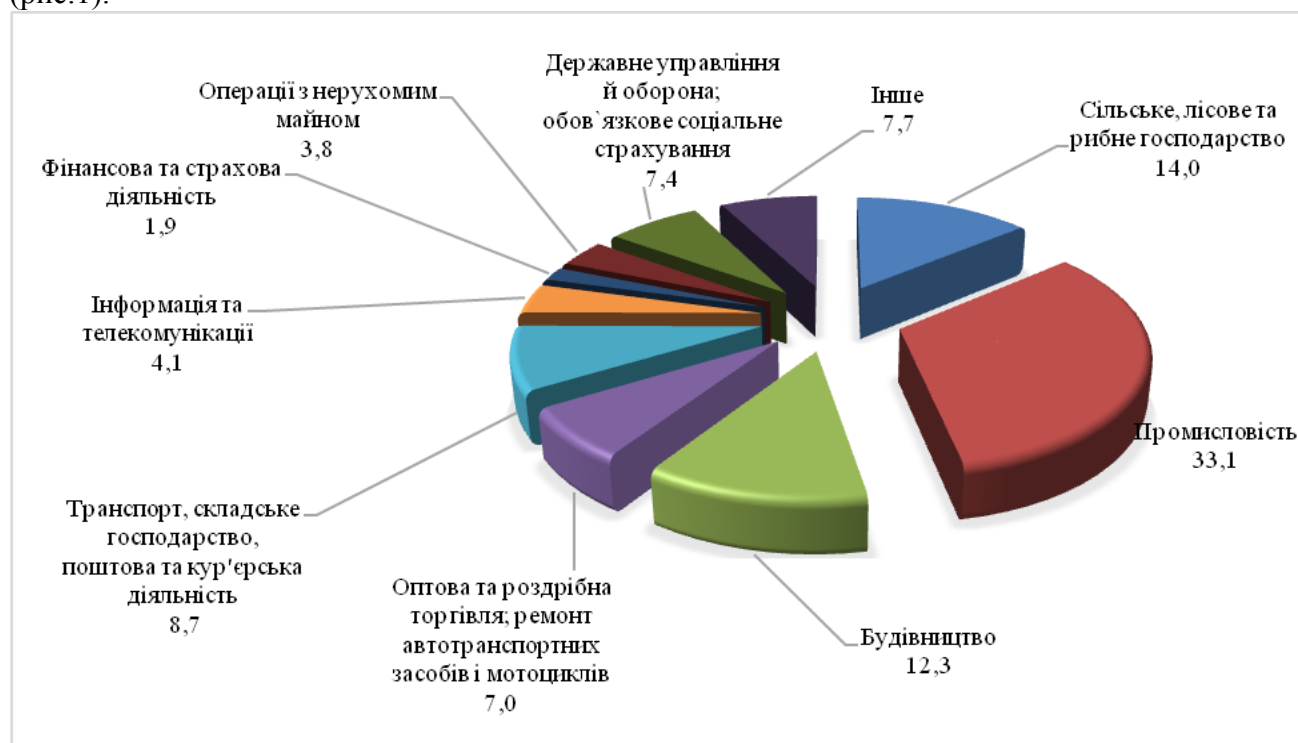

Рис.1. Розподіл освоєних капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності (у % до загального обсягу)

На сьогодні Україна є привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство. Важливу роль у стимулюванні розвитку підприємництва відіграє створення належного фінансового забезпечення. Світова практика показує важливість застосування державних програм розвитку підприємництва, пов'язаних із створенням сприятливих умов для залучення різного роду інвестицій. Вибір ефективних форм та методів підтримки розвитку підприємництва сприяє розвитку конкурентного та інноваційного середовища, підвищенню рівня життя населення.